

adviescommissie afgesloten strafzaken (ACAS) jaarverslag 2018 »

inhoudsopgave & bijlagen

1. Inleiding

2. De ACAS

3. De werkzaamheden van de ACAS

4. Evaluatie

5. Tot slot

*Bijlage:
Samenvatting van de zaken waarin de ACAS in 2018 een advies heeft uitgebracht*

Colofon

1. *Inleiding*

In dit jaarverslag van de Adviescommissie afgesloten strafzaken (hierna: ACAS) over 2018 wordt in paragraaf 2 eerst aandacht besteed aan de taak en bevoegdheden, alsmede aan de samenstelling van de ACAS in 2018. In paragraaf 3 worden de activiteiten van de ACAS uiteengezet: daarbij wordt de stand van de advisering besproken en vervolgens ingegaan op de inhoud van de adviezen en de overige activiteiten van de ACAS. In paragraaf 4 volgt een korte reflectie met het oog op de evaluatie van de Wet hervorming herziening ten voordele. Tot slot wordt in paragraaf 5 de balans opgemaakt. De bijlage bevat een korte samenvatting van de zaken waarin de ACAS in 2018 advies heeft uitgebracht.

2. *De ACAS*

2.1. TAAK EN BEVOEGDHEDEN

Wanneer het gaat om een veroordeling wegens een misdrijf waarop een gevangenisstraf van twaalf jaar of meer staat en de rechtsorde door dit misdrijf ernstig is geschokt, kan de advocaat van een veroordeelde ter voorbereiding van een herzieningsaanvraag bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden een verzoek indienen tot het verrichten van een nader onderzoek naar de aanwezigheid van een grond voor herziening als bedoeld in artikel 457, lid 1, onder c Sv. Vereist is dat er voldoende aanwijzingen zijn dat mogelijk sprake is van een grond tot herziening en dat het verzochte onderzoek in dat kader noodzakelijk is. De procureur-generaal kan – en is bij veroordelingen tot gevangenisstraf van zes jaren of meer daartoe verplicht – advies vragen aan de ACAS, ingesteld op grond van de Wet hervorming herziening ten voordele van 11 oktober 2012 (Staatsblad 2012, nr. 275). De ACAS adviseert over de wenselijkheid en de inhoud van nader onderzoek. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek kan daarna een verzoek of een vordering tot herziening bij de Hoge Raad volgen.

Om de ACAS in staat te stellen haar adviesfunctie te vervullen is de ACAS in het Besluit adviescommissie afgesloten strafzaken van 12 september 2012¹ (hierna: het Besluit) een aantal bevoegdheden toegekend, variërend van de bevoegdheid tot kennisname van processtukken en het horen van personen die bij het onderzoek in strafzaak zijn betrokken tot en met het raadplegen van of zich laten bijstaan door een deskundige. Gegeven de taakopdracht is het niet de bedoeling dat de ACAS eventueel nader onderzoek zelf verricht. Indien de ACAS bepaalde – andere dan de hiervoor genoemde – onderzoekshandelingen wenselijk acht, bijvoorbeeld het (doen) horen van de veroordeelde of bepaalde getuigen, kan zij de procureur-generaal adviseren de betreffende specifieke onderzoekshandelingen te doen uitvoeren. De procureur-generaal kan, indien gewenst, tijdens of na de uitvoering van dit nader onderzoek opnieuw een oordeel van de ACAS vragen.

¹ Stb. 2012, nr. 405.

2.2. SAMENSTELLING IN 2018

Conform de artikelen 3-6 van het Besluit bestaat de ACAS uit vijf leden en vijf plaatsvervangend leden, onder wie twee wetenschappers, een deskundige op het terrein van de politiepraktijk, een advocaat en een lid van het Openbaar Ministerie, ondersteund door een secretaris. In 2018 zag de samenstelling van de ACAS er als volgt uit.

Vaste leden:

- prof. em. mr. H. de Doelder, tevens voorzitter, voormalig hoogleraar straf(proces)recht aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- prof. dr. H.L.G.J. Merckelbach, tevens plaatsvervangend voorzitter, hoogleraar rechtspsychologie aan de Faculteit der Psychologie en Neurowetenschappen van de Universiteit Maastricht;
- mr. F. Posthumus, senior advocaat-generaal bij het ressortsparket, vestiging Amsterdam;
- prof. mr. A.A. Franken, hoogleraar straf(proces)recht aan de Universiteit Utrecht, tevens advocaat;
- B.R. Visser MPA, voormalig hoofd School voor Politieleiderschap en voormalig korpschef Politie Kennemerland.

Plaatsvervangende leden:

- prof. mr. C.P.M. Cleiren, hoogleraar straf(proces)recht aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden;
- prof. dr. E.G.C. Rassin, bijzonder hoogleraar rechtspsychologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- mr. M.J.M. Nieuwenhuis, senior officier van justitie bij het Landelijk Parket;
- mr. J.I.M.G. Jahae, advocaat;
- C.J. Heijsman, voormalig hoofd-commissaris van politie, politiechef van de regionale eenheid Oost Nederland.

Secretaris:

- mr. drs. V.M.L. Sebel, wetenschappelijk medewerker bij de Hoge Raad der Nederlanden.

3.

De werkzaamheden van de ACAS

3.1. STAND VAN DE ADVISERING

In 2018 heeft de ACAS in totaal twee adviesvragen van de procureur-generaal ontvangen. In een zaak (zaaknummer 038) gaat het om een veroordeling wegens medeplegen van een poging tot moord, waarbij een gevangenisstraf voor de duur van acht jaren is opgelegd. In de tweede zaak (zaaknummer 039) gaat het om een veroordeling wegens oorlogsmisdrijven, waarbij een levenslange gevangenisstraf is opgelegd.

De ACAS heeft in 2018 in totaal vijf adviezen uitgebracht. Daartoe heeft de ACAS in 2018 acht maal voltallig vergaderd. Daarnaast is meerdere keren vergaderd in subcommissies. Op 31 december 2018 had de ACAS in totaal in 37 zaken een (eind)advies uitgebracht. Zie [overzicht van verzoeken tot nader onderzoek](#).

3.2. INHOUD VAN DE ADVIEZEN

In één van de vijf zaken waarin de ACAS in 2018 advies heeft uitgebracht (zaaknummer 038) heeft de ACAS nader onderzoek niet wenselijk geacht, (onder meer) omdat een beroep werd gedaan op feiten en omstandigheden die bij de behandeling van de zaak reeds aan de orde zijn gekomen en het aangevoerde geen

aanleiding gaf om te veronderstellen dat de veroordeling onjuist is. In deze zaak heeft de ACAS het dossier van een medeverdachte van verzoeker opgevraagd en in zoverre gebruik gemaakt van haar onderzoeksbevoegdheden.

In vier van de vijf zaken (waaronder drie samenhangende zaken) waarin de ACAS in 2018 advies uitbracht (zaaknummers 022, 026, 027 en 032), heeft de ACAS niet alleen gebruik gemaakt van haar onderzoeksbevoegdheden maar (uiteindelijk) ook geadviseerd tot het doen van nader onderzoek. Een en ander wordt hieronder kort uiteengezet.

In de drie samenhangende zaken, die betrekking hebben op de zogeheten Arnhemse villamoord (zaaknummers 022, 026 en 027), is op verzoek van de ACAS aan de hand van een rechtshulpverzoek gericht aan de Duitse autoriteiten het dossier opgevraagd van de persoon die in Nederland destijds wel als verdachte is aangemerkt maar uiteindelijk in Duitsland niet is vervolgd. Daarnaast heeft de ACAS het dossier in de strafzaak tegen een van de veroordeelden – in wiens zaak geen hoger beroep is ingesteld – opgevraagd, evenals het dossier dat betrekking heeft op de veroordeling wegens meeneed van twee familieleden van een van de veroordeelden toen zij ter terechtzitting bij de rechtbank

zijn gehoord als getuigen. Voorts heeft de ACAS verzocht om alle nog bij de politie in Arnhem aanwezige stukken toe te sturen. De ACAS heeft verder laten nagaan of er nog relevante informatie – criminele inlichtingen of anderszins – bij overheidsinstanties beschikbaar is over het delict waarvoor verzoekers zijn veroordeeld, zowel uit de periode van de strafzaken tegen verzoekers en andere veroordeelden als uit de periode na beëindiging van die strafzaken. De ACAS heeft bovendien navraag gedaan naar de beschikbaarheid van een destijds ten behoeve van de strafzaak door de politie bijgehouden afsprakenjournaal. Ook is de ACAS nagegaan of nog sporen materiaal beschikbaar is dat aanleiding zou kunnen geven tot nader forensisch onderzoek.

Op 29 juli 2016 heeft de ACAS een tussenadvies uitgebracht, waarin de ACAS aangaf het wenselijk te achten dat de veroordeelden nader worden gehoord over het delict en over de verklaringen die in de strafzaak zijn afgelegd. Tevens achtte de ACAS het van belang om ook de persoon die in Nederland destijds wel als verdachte is aangemerkt maar uiteindelijk in Duitsland niet is vervolgd, nader te horen. Dergelijk onderzoek valt buiten de bevoegdheden of mogelijkheden van de ACAS, terwijl de uitkomst van dit

onderzoek belangrijk is of kan zijn voor het definitieve advies. Zodoende is gekozen is voor het uitbrengen van een tussenadvies.

Nadat de hiervoor genoemde onderzoekshandelingen in opdracht van de procureur-generaal waren uitgevoerd, heeft de ACAS vervolgens een eindadvies uitgebracht.

In het eindadvies komt de ACAS tot het oordeel dat de veroordelingen in die zaak als potentieel onveilig kunnen worden aangemerkt.

Hoewel het niet de taak is van de ACAS om haar weging van het (destijds) beschikbare materiaal in de plaats te stellen van die van het gerechtshof², rekent de ACAS het tot haar verantwoordelijkheid dat zij zich rekenschap geeft van de mogelijkheid dat het destijds gegeven oordeel niet juist is en dat aanleiding kan bestaan de voor het bewijs gebruikte verklaringen opnieuw te beoordelen. Ten aanzien van de afgelegde bekennende verklaringen heeft de ACAS onder meer het volgende over-

2 Voor een potentieel novum moet immers sprake zijn van een gegeven waarmee de rechter niet bekend was: de waardering van de feiten en de weging van bewijsmateriaal door de feitenrechter valt daarbuiten. Zodoende kunnen bezwaren die worden geuit tegen de eerdere beoordeling van het feitenmateriaal door de rechter dus op zichzelf geen reden vormen voor onderzoek naar een potentieel novum.

wogen: “Op basis van een integrale beoordeling van de opnames en aan de hand van een systematische vergelijking met de opgemaakte processen-verbaal van verhoor, komt de Commissie – mede op basis van de huidige wetenschappelijke inzichten over valse bekentenissen die ten tijde van de beoordeling door het gerechtshof evenmin in alle opzichten waren uitgekristalliseerd – tot het standpunt dat [...] [het] oordeel van het gerechtshof naar huidige wetenschappelijke inzichten thans niet meer houdbaar is.”

Gelet op de eigen werkzaamheden en bevindingen op dit punt is volgens de ACAS voldoende tegemoet gekomen aan het verzoek om nader onderzoek te verrichten naar (met name) de (totstandkoming van de) bekennende verklaringen. De ACAS heeft wel nog geadviseerd om (a) de nog bij het NFI beschikbare DNA-sporen te doen vergelijken met de DNA-profielen uit de DNA-databank en (b) de twee bruikbare dactyloscopische sporen en de dactyloscopische sporen die destijds niet bruikbaar werden geacht – indien beschikbaar – (opnieuw) te doen vergelijken met de in HAVANK opgeslagen vingerafdrukken. De advocaat-generaal volgde dit advies en heeft opdracht gegeven het hiervoor genoemde onderzoek te laten verrichten. De zaken zijn op het moment

van schrijven nog in behandeling.

In zaaknummer 032 werd onder meer een nieuwe verklaring van een huisarts opgevoerd, inhoudende dat het slachtoffer korte tijd voor haar overlijden contact met hem gezocht heeft en hem toen heeft gevraagd om in haar hals te snijden omdat daar iets zou zitten wat er niet thuis hoorde: de huisarts had dat destijds beoordeeld als een verzoek van iemand met psychische problemen en geen verdere actie ondernomen. Een en ander zou aantonen dat het slachtoffer leed aan waandenkbeelden die haar een motief kunnen hebben gegeven om zichzelf te verwonden in/aan haar hals. Naar de mening van de ACAS was daarmee sprake van een potentieel relevant nieuw gegeven dat in het kader van de behandeling ter terechtzitting in de beoordeling zou zijn meegenomen, indien het gerechtshof daarmee bekend zou zijn geweest. Gelet hierop en in aanmerking genomen dat het bewijs in deze zaak in belangrijke mate steunt op de conclusies van de bloedspoorpatroondeskundige en de forensisch geneeskundige, terwijl er geen rechtstreeks bewijs is dat verzoeker zich ten tijde van het intreden van de dood van het slachtoffer op de plaats delict bevond, is op verzoek van de ACAS door deskundigen van het NFI nader

onderzoek gedaan naar de bloed- en snijsporen in het licht van de huidige stand van de wetenschap. Een bloedspoorpatroondeskundige onderzocht bloedsporen op de kleding en de schoenen van de veroordeelde en van het slachtoffer, in eerste instantie op basis van foto's van deze kleding en schoenen en ook van filmmateriaal van een in 2005 gehouden reconstructie. Uit dit onderzoek bleek volgens het NFI dat het bloedsporenbeeld op de kleding en schoenen meer past bij het scenario waarin de verdachte niet aanwezig is geweest bij het overlijden van het slachtoffer dan bij het scenario waarin de verdachte wel aanwezig is geweest. Daarnaast is door een forensisch patholoog van het NFI onderzoek verricht aan foto's van de snijwond in de hals van het slachtoffer. Deze arts kwam tot de conclusie dat de snijwond geen informatie gaf over de snijrichting en over de vraag of de wond door het slachtoffer bij zichzelf is aangebracht, of door een ander persoon. Deze nieuwe conclusies wijken af van de conclusies van de eerdere deskundigen. De ACAS heeft de advocaat-generaal vervolgens geadviseerd om aanvullend fysiek sporenonderzoek te doen aan de kleding en schoenen.

De advocaat-generaal volgde dit advies en diende, mede gelet op de resultaten

van het nadere onderzoek, vervolgens een vordering tot herziening in (ECLI:NL:PHR:2018:1140). Op 13 november 2018 heeft de Hoge Raad in deze zaak een tussenarrest uitgebracht (ECLI:NL:HR:2018:2095). In dit tussenarrest heeft de Hoge Raad tot uitdrukking gebracht dat een nieuw deskundigeninzicht dat afwijkt van het inzicht van de deskundige waarop de bewezenverklaring in belangrijke mate steunt, niet zonder meer genoeg is voor herziening. Een reactie van de eerdere deskundige kan bij de beoordeling van de herzieningsaanvraag van belang zijn. Daarom oordeelt de Hoge Raad dat de deskundigen die in eerste instantie in deze zaak hebben gerapporteerd de mogelijkheid moeten krijgen zich uit te laten over de bevindingen van de nieuwe deskundigen. Verder acht de Hoge Raad nader onderzoek nodig naar (mogelijke) waandenkbeelden bij het slachtoffer in de periode vlak voor haar overlijden, waarvan melding is gemaakt in een e-mail van een waarnemend huisarts aan de raadsman van de veroordeelde over een huisbezoek bij het slachtoffer kort voor haar overlijden. De Hoge Raad heeft de advocaat-generaal gevraagd het nadere onderzoek uit te voeren. De zaak is op het moment van schrijven nog in behandeling.

3.3. OVERIGE ACTIVITEITEN

Naast het uitbrengen van adviezen heeft de ACAS in 2018 haar medewerking verleend aan het symposium ‘Gerechtelijke dwalingen en strafrecht’, georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW). Diverse artikelen over gerechtelijke dwalingen, herzieningen en het werk van de ACAS zijn gepubliceerd in een speciaal themanummer van *Expertise en Recht*.³

³ Zie *Expertise en Recht*, 2018/6 (december).

4. *Evaluatie*

Inmiddels is de Wet hervorming herziening ten voordele (Stb. 2012, 275), die op 1 oktober 2012 in werking is getreden, geëvalueerd.⁴ In deze evaluatie wordt ook ingegaan op enkele aandachtspunten die de ACAS in het jaarverslag over 2017 heeft geformuleerd. Zo heeft de ACAS gewezen op het relatief geringe aantal zaken waarin, al dan niet na het verrichten van onderzoekshandelingen, uiteindelijk sprake is van een (potentieel) novum. In dat kader heeft de ACAS de vraag opgeworpen of dit verband houdt met (te) strikte wettelijke omschrijvingen of interpretaties daarvan, waardoor het in de praktijk (te) moeilijk blijkt om tot een (begin van een potentieel) novum te kunnen komen. Uit de evaluatie komt naar voren dat er naar oordeel van de onderzoekers geen redenen zijn om een (verdere) verruiming of verandering van het novumbegrip of de omschrijving daarvan in de wet te bepleiten, aangezien er goede redenen zijn om het uitzonderlijke karakter van de herziening te behouden. Als de kans te klein is dat een novum tot vrijspraak etc. leidt, is er geen noodzaak zodanig aan het onherroepelijk gewijsde te twijfelen dat nieuw onderzoek van de zaak in herziening noodzakelijk is. Zo is het

⁴ Zie J.S. Nan e.a., *Victa vincit veritas? Evaluatie Wet hervorming herziening ten voordele*, WODC 2018.

bijvoorbeeld niet noodzakelijk om een nader onderzoek in te stellen naar (de verklaring van) een getuige die een voor de veroordeelde belastende verklaring wil herroepen, als de betrokkenheid van de veroordeelde naast de betreffende getuigenverklaring ook op andere bewijsmiddelen – bijvoorbeeld videobeelden, telefoongegevens en DNA-onderzoek – steunt: in dat geval zijn de overige bewijsmiddelen immers ook zonder het ter discussie staand bewijsmiddel (in dit geval de betreffende getuigenverklaring) toereikend. Zo'n nieuw onderzoek in herziening is dan ook niet aangewezen, schept ten onrechte verwachtingen en getuigt in zoverre ook niet van adequate inzet van rechterlijke en andere capaciteit. Deze stelling valt te meer te verdedigen aangezien de Hoge Raad in het verleden de weg heeft gekozen om in zaken waarin herziening bepaald aangewezen lijkt, zich in ultimo niet door al te formeel begrepen wettelijke kaders te laten weerhouden.

Het uitzonderlijke karakter van herziening als buitengewoon rechtsmiddel anderzijds maakt het werk van de ACAS soms lastig. Dit geldt met name in het geval van potentieel onveilige veroordelingen: zaken die naar oordeel van de ACAS een groter dan gebruikelijk risico op een onjuiste vaststelling van de relevante feiten in zich bergen. In dit soort zaken gaat het

bijvoorbeeld om veroordelingen die hoofdzakelijk gestoeld zijn op een bekende verklaring van de verdachte of getuigenverklaringen die niet geheel volgens de (nu) geldende regels tot stand lijken te zijn gekomen, waarop destijds bijvoorbeeld wel betrouwbaarheidsverweren zijn gevoerd. Hoewel de (wetenschappelijke) inzichten ten aanzien van deze onderwerpen in de loop van de tijd zijn gewijzigd, gaat het in dergelijke zaken strikt genomen om een naar huidige maatstaven onbegrijpelijke beslissing ten aanzien van de waardering van de feiten en weging van bewijsmateriaal door de feitenrechter. Dat is in beginsel evenwel onvoldoende om van een (potentieel) novum te kunnen spreken: daarvoor moet immers sprake zijn van een gegeven waarmee de rechter niet bekend was. Dat weerhoudt de ACAS er in dit type zaken evenwel niet van om verder te zoeken naar mogelijke openingen.

In de evaluatie is niet heel uitgebreid stilgestaan bij de vraag of met de drempel die is opgeworpen alvorens de ACAS een verzoek in behandeling kan nemen (te weten een veroordeling voor een feit waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van twaalf jaren of meer is gesteld en een ernstig geschokte rechtsorde: zodoende alleen ‘zware zaken’) de mogelijkheden misschien niet teveel zijn

beperkt. De wetgever heeft deze drempel willen inbouwen om de herzieningspoorten niet al te breed open te zetten. Met een instroom van gemiddeld acht zaken over de eerste paar jaren sinds de oprichting van de ACAS kan inmiddels wel worden vastgesteld dat deze drempel in zoverre het beoogde effect sorteert. Vanuit de gedachte dat een onterechte veroordeling ook in minder zware zaken het vertrouwen in een goed functionerende rechtsorde kan aantasten, zou overwogen kunnen worden om deze drempel enigszins te verlagen.

Ondanks dat de taak van de ACAS uitdrukkelijk is beperkt tot advisering over de wenselijkheid van een nader onderzoek en niet ziet op het instellen van onderzoek, komt uit de evaluatie naar voren dat de ACAS meer dan slechts een voorportaal voor de procureur-generaal is. Het huidige arsenaal aan onderzoeksbevoegdheden lijkt over het algemeen toereikend te zijn⁵: vooralsnog hebben zich geen kwesties

⁵ Wanneer de ACAS bepaalde onderzoekshandelingen wenselijk acht die buiten de aan de ACAS toegekende bevoegdheden vallen, bijvoorbeeld het (doen) horen van de veroordeelde of bepaalde getuigen, kan zij de procureur-generaal adviseren de betreffende specifieke onderzoekshandelingen te doen uitvoeren: de ACAS adviseert immers ook over de inrichting van het onderzoek. De procureur-generaal kan, indien gewenst, tijdens of na de uitvoering van dit nader onderzoek opnieuw een oordeel van de ACAS vragen.

voorgedaan die het rechtvaardigen om over te gaan naar een geheel andere opzet, met bijvoorbeeld meer zelfstandige onderzoeksbevoegdheden voor de ACAS.

Zoals de ACAS tenslotte in het jaarverslag over 2017 heeft opgemerkt vormden de regels rondom de benoeming van (plaatsvervangende) leden een potentiële belemmering voor de continuïteit van de ACAS. In artikel 5 van het Besluit was namelijk bepaald dat (plaatsvervangende) leden voor een periode van tussen de vier en zes jaar worden benoemd, met de mogelijkheid tot herbenoeming voor eenzelfde periode. Een groot deel van de (plaatsvervangende) leden is in 2012 voor vier jaar benoemd en deze benoeming is voor een belangrijk deel van de leden in 2016 met vier jaar verlengd. Dit zou met zich brengen dat in 2020 een groot deel van de ACAS vervangen zou moeten gaan worden, waardoor veel van de opgedane kennis en ervaring verloren dreigde te gaan. Ook het WODC merkte in het evaluatierapport van de Wet hervorming herziening ten voordele op dat een betere, meer geleidelijke doorstroming van commissieleden wenselijk is.⁶

⁶ J.S. Nan e.a., *Victa vincit veritas? Evaluatie Wet hervorming herziening ten voordele*, WODC 2018, p. 161.

Met ingang van 1 januari 2019 is dit probleem ondervangen door middel van een (technische) wijziging van het Besluit. Deze wijziging maakt mogelijk dat plaatsvervangende commissieleden kunnen worden benoemd tot regulier commissielid en vice versa.⁷ Op grond hiervan kan iemand maximaal twaalf jaar lang (benoeming voor zes jaar plus verlenging van zes jaar) als regulier commissielid en twaalf jaar lang als plaatsvervangend commissielid (eveneens benoeming voor zes jaar plus verlenging van zes jaar) deel uitmaken van de ACAS, of andersom. Hiermee wordt een meer geleidelijke doorstroming binnen de ACAS bevorderd, waardoor opgedane kennis en ervaring beter worden overgedragen en niet verloren gaan.

⁷ Besluit van 20 december 2018 tot wijziging van het Besluit adviescommissie afgesloten strafzaken in verband met een wijziging van de benoeming van commissieleden, Stb. 2018, 522.

5. *Tot slot*

In alle zaken waarin de ACAS in 2018 advies heeft uitgebracht, heeft de ACAS gebruik gemaakt van haar onderzoeksbevoegdheden. In vier van de vijf in 2018 uitgebrachte adviezen heeft de ACAS (uiteindelijk) geadviseerd tot het doen van nader onderzoek. Een en ander heeft mede te maken met het feit dat het in deze zaken overwegend ging om zaken die naar oordeel van de ACAS potentieel onveilige veroordelingen betreffen. Hoewel het in dergelijke zaken strikt genomen gaat om een naar huidige maatstaven onbegrijpelijke beslissing ten aanzien van de waardering van de feiten en weging van bewijsmateriaal door de feitenrechter en dit veelal niet voldoende is om van een (potentieel) novum te kunnen spreken, weerhoudt dat de ACAS er in dit type zaken niet van om verder te zoeken naar mogelijke openingen.

De ACAS wijst erop dat dubieuze veroordelingen in zaken waarbij het gaat om minder ernstige feiten eveneens het vertrouwen in een goed functionerende rechtsorde kunnen aantasten. Vanuit de gedachte dat een dubieuze veroordeling ook in dergelijke zaken teruggedraaid zou moeten kunnen worden kan het zodoende een optie zijn om de drempel die is opgeworpen alvorens de ACAS een verzoek in behandeling kan nemen, in de toekomst enigszins te verlagen.

Bijlage

Samenvatting van de zaken waarin de ACAS in 2018 een advies heeft uitgebracht

De adviezen van de ACAS worden – tezamen met de beslissing van de procureur-generaal – gepubliceerd op <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Hoge-Raad-der-Nederlanden/Over-de-Hoge-Raad/Bijzondere-taken-HR-en-PG/Paginas/Overzicht-van-verzoeken-tot-nader-onderzoek.aspx>.

Zaaknummer ACAS 032 (zaaknummer HR 16/02722H):

ROSMALENSE FLATMOORD/DOODSLAG TE HINTHAM

Het Gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft bij arrest van 29 juni 2007 verzoeker wegens “doodslag” en “bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht” ontslagen van alle rechtsvervolging en gelast dat verzoeker ter beschikking wordt gesteld met bevel tot verpleging van overheidswege.

Aangevoerd wordt dat de bewijsmotivering van het Hof omtrent het alibi van verzoeker op verkeerde gegevens is gebaseerd, dat een tweetal forensische onderzoeken waarop het Hof zich heeft gebaseerd een aantal fundamentele fouten bevat die tot onjuiste conclusie(s) hebben geleid en dat een uit een onlangs afgelegde verklaring blijkt dat het slachtoffer leed aan waandenkbeelden die haar een duidelijk motief kunnen hebben gegeven om zichzelf te verwonden in/aan haar hals.

De ACAS heeft op 25 juni 2018 advies uitgebracht en de PG geadviseerd om, gelet op de afwijkende conclusies van de door de ACAS ingeschakelde NFI-deskundigen, aanvullend fysiek (bloed)sporenonderzoek te doen aan de kleding en schoenen.

Zaaknummers ACAS 022, 026 en 028 (zaaknummer HR 14/06145H, 15/01665H en 15/03722H):

ARNHEMSE VILLAMOORD

Het Gerechtshof Arnhem heeft bij arrest van 12 december 2000 verzoekers wegens “diefstal, voorafgegaan en vergezeld van geweld en bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om die diefstal voor te bereiden en gemakkelijk te maken, gepleegd door twee of meer verenigde personen, terwijl het feit de dood tot gevolg heeft” veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van respectievelijk twaalf (verzoekers in zaaknummers 022 en 026) en vijf (verzoeker in zaaknummer 028) jaren.

Aangevoerd wordt dat de bekentenissen die twee medeverdachten hebben afgelegd - waarop de bewezenverklaring in belangrijke mate steunt - onbetrouwbaar zijn. In dat kader wordt onder meer gewezen op de wijze waarop de verhoren door de politie zijn uitgevoerd en uitgewerkt. Tevens wordt gesteld dat er aanwijzingen zijn dat de verwondingen van het (tweede) slachtoffer (deels) later zijn ontstaan, hetgeen – indien juist – invloed kan hebben op de aannames die tijdens het onderzoek zijn gemaakt.

Na eerder een tussenadvies te hebben uitgebracht (20 december 2016) heeft de ACAS op 8 juni 2018 (eind)advies uitgebracht. De ACAS oordeelt dat de veroordelingen in deze zaak als potentieel onveilig kunnen worden aangemerkt en heeft de PG geadviseerd om nader DNA- en dactyloscopisch onderzoek te doen aan nog beschikbare DNA- en dactyloscopische sporen.

*Zaaknummer ACAS 038
(zaaknummer HR 17/06107H):*

Het gerechtshof te Leeuwarden heeft bij arrest van 12 april 2007 verzoeker wegens “medeplegen van poging tot moord” veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van acht jaren.

Aangevoerd wordt dat twee getuigen verklaren dat een getuige die in deze zaak belastend heeft verklaard, destijds valselijk heeft verklaard. Voorts zou een andere getuige hebben verklaard dat de politie hem destijds geld en strafvermindering heeft aangeboden in ruil voor een voor verzoeker belastende verklaring. Daarnaast zou een medeverdachte hebben verklaard dat een andere persoon dan verzoeker opdracht heeft gegeven voor de aanslag, hetgeen ook bevestiging vindt in de verklaring van nog een andere getuige.

De ACAS heeft op 7 december 2018 advies uitgebracht en de PG geadviseerd om geen nader onderzoek te (laten) verrichten.

Colofon

Adviescommissie afgesloten strafzaken (ACAS)

Korte Voorhout 8 | 2511 EK 's-Gravenhage

Postbus 20303 | 2500 EH 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 361 13 11

www.hogeraad.nl

Uitgave ACAS

Redactie Verena Sebel

Ontwerp en realisatie VormVijf, Den Haag